

30. mars 2022

Landbruks- og matdepartementet
postmottak@lmd.dep.no

Etablering av Bionova – innspill til arbeidet

Vi viser til regjeringens nettsider med invitasjon til å gi innspill til arbeidet med å etablere Bionova.

Sabima er en miljøorganisasjon som jobber for å stanse tapet av naturmangfold. Vi jobber ved å foreslå politiske løsninger og spre kunnskap om økologiske sammenhenger. Sabima er en paraplyorganisasjon over de biologiske foreningene i Norge.

Regjeringens hovedformål med Bionova er at det skal være et verktøy for å bidra til klimatiltak i landbruket. Bionova skal også bidra til innovasjon og verdiskaping innen bioøkonomien knyttet til jordbruk, skogbruk og havbruk.

De nyeste rapportene fra både Klimapanelet og Naturpanelet peker på at ivaretagelse av naturmangfold og økosystemer er grunnleggende løsninger på klimakrisen. De vektlegger også behovet for å utvikle en miks av verktøy som best kan utnytte synergien ved å motivere til å ta beslutninger om arealbruk som *både* ivaretar naturen, økosystemene og økosystemtjenestene, slik som reduksjon av klimagasser.

Bionova bør bidra til å se natur og klimakrisen i sammenheng og skape innovasjon som finner de virkemidler som ivaretar begge formål i jordbruket. Dagens virkemidler ser ikke disse to mulighetene i sammenheng, der nytteverdien av spesielt å ta vare på karbonlagrende natur vil være avgjørende for å holde klimagassutslippene nede. Intakte, robuste økosystemer er den beste forsikringen vi har mot effektene av klimaendringene for både på planter, dyr og mennesker.

Vi vil verken klare å nå FNs bærekraftsmål eller nasjonale og internasjonale klimamål uten å stanse naturtapet. Tap av natur er, ifølge Naturpanelet, dét miljøproblemet flest mennesker *i dag* er påvirket av. Tapet av naturmangfold tilsvarer svimlende 10 prosent av verdens økonomi, rammer ikke minst verdens fattige og er et viktig solidaritetsspørsmål. Samtidig er det, igjen ifølge Naturpanelet, svært lønnsomt å investere i bevaring og restaurering av natur, og på den måten sikre essensielle økosystemtjenester og vårt livsgrunnlag.

For 9 av 10 av de trua artene på rødlista er det arealendringer som er hovedtrusselen. En tredel av de trua artene sliter på grunn av opphør av slått og

beite som fører til gjengroing av kulturlandskapet. Kommersielt skogbruk gjør livet vanskelig for 41 prosent av de trua artene. Andre naturinngrep som truer naturmangfoldet er blant annet veibygging og småkraftverk som bygges inn i elver og fosser. Å vesentlig endre disse negative påvirkningsfaktorene må være et fundament og strategisk *utgangspunkt* når klimaløsninger skal velges, prioriteres og (videre)utvikles, ikke et «teknisk problem» som må løses i siste sving når klimatiltaket skal iverksettes.

Mål om arealnøytralitet må ligge til grunn for arbeidet i Bionova. Det innebærer mål og tilpassede virkemidler for å sikre netto null tap av natur. På samme måte som Norge og verden må bli klimanøytrale, må vi inn i en sirkulærtankegang for bruk av areal og stanse forbruket av natur.

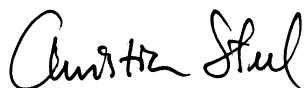
Bionova bør ha som kjerneoppgave å støtte opp under driftsformer/-metoder i landbruket som bidrar til å løse begge krisene, men som per i dag kanskje ikke har like god økonomisk lønnsomhet som dagens dominerende driftsformer/-metoder. Virkemidlene som velges må ivareta hele bredden av samfunns-goder fra jordbruk, skogbruk og havbruk, og ikke prioritere klima på bekostning av naturmangfold, eller forurensing.

Denne tankegangen gir samfunnsøkonomisk lønnsomhet når de totale kostnadene ved forbruk og ødeleggelse av natur regnes inn, noe man kan få til for eksempel gjennom prinsippet om arealnøytralitet. Ødelagt natur må erstattes med restaurering av minst tilsvarende naturkvaliteter i nærheten, og kostnadene til å gjennomføre dette vil da gjenspeile de egentlige kostnadene ved å ødelegge natur. Dette vil da dirigere arealbruken dit den gjør minst skade.

Restaurering og bidrag til innovasjon fra Bionova kan for eksempel også være støtte til hogstformer i skogbruket som ivaretar både økt karbonlagring, bevaring av naturmangfoldet og ivaretar friluftslivet og opplevelsesverdiene i skogen, eller støtte til driftsformer i jordbruket som hindrer avrenning av næringsstoffer, ivaretar naturmangfoldet og opplevelsesverdiene i kulturlandskapet, samtidig som det fører til stabile karbonlagre eller økt karbonlagring.

Sabima kommer gjerne med flere innspill i arbeidet med å utforme Bionova ved en senere anledning.

Vennlig hilsen

Christian Steel
Generalsekretær